

Zarządzenie Dyrektora Szkoły nr 8/2016 z dnia 14 marca 2016 r.

w sprawie zmian w *Procedurach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów* *Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim*

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 1249)

§ 1

Wprowadzam do *Procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim* **Rozdział XII – Postępowanie w sytuacji podejrzenia nadużywania mediów i narzędzi elektronicznych.**

§ 2

Treść *Rozdziału XII Procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim* stanowi **Załącznik nr 1** do niniejszego Zarządzenia Dyrektora Szkoły.

§ 3

Zobowiązuję wszystkich pracowników do zapoznania się z treścią *Rozdziału XII Procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim*

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem powzięcia.

mgr Zygmunt Kochański
Dyrektor ZSOMS

Załącznik nr 1

Do Zarządzenia Dyrektora Szkoły nr 8/2016

z dnia 14 marca 2016 r.

Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim

Rozdział XII – Postępowanie w sytuacji podejrzenia nadużywania mediów i narzędzi elektronicznych.

1. Procedura reagowania szkoły na ujawnienie cyberprzemocy.

1.1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie-świadkowie zdarzenia, nauczyciele

1.2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać tę informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego i Dyrektora Szkoły. Powinni oni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie. Do zadań szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków. Nauczyciel informatyki w procedurze interwencyjnej powinien zabezpieczyć dowody i ustalić tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

1.3. Zabezpieczenie dowodów.

Dowody cyberprzemocy powinny być zabezpieczone i zarejestrowane. Należy podać datę, czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz dane nadawcy lub adres strony www. Takie zabezpieczenie dowodów ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi, ale również stanowi materiał, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: Dyrektor Szkoły, pedagog, psycholog, rodzice, a także policja, jeżeli doszło do złamania prawa.

1.4. Identyfikacja sprawcy.

Szkoła podejmuje działania w celu identyfikacji sprawcy cyberprzemocy. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy się skontaktować z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie da się ustalić, należy skontaktować się z policją.

1.5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest uczniem szkoły, pedagog szkolny lub psycholog szkolny powinien podjąć następujące działania:

- a) przeprowadzić rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy o jego zachowaniu, której celem powinno być ustalenie okoliczności zajścia, zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej; należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, które mogą być zastosowane oraz zobowiązać go do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów,
- b) jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich osobno; nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy,

- c) powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi zachowanie dziecka, zapoznać ich z materiałem dowodowym, a także decyzją w sprawie dalszego postępowania wobec ich dziecka.
- d) objąć sprawcę opieką psychologiczno- pedagogiczną zmierzającą w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego postępowania - pomoc ta może być udzielana na terenie szkoły; w uzasadnionych przypadkach można zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki.

1.6. Zastosowanie środków dyscyplinujących wobec sprawcy cyberprzemocy

Wobec sprawcy cyberprzemocy Szkoła stosuje kary zawarte w Statucie Szkoły. Podejmując decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:

- a) czas trwania prześladowania,
- b) czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający dużej liczbie dotarcie do niego,
- c) czy trudno wycofać materiał z sieci,
- d) czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze/koleżance,
- e) motywacja sprawcy - czy nie jest to działanie odwetowe w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie,
- f) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

1.7. Działania wobec ofiary przemocy.

Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczną udzielaną przez wychowawcę, pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego. Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe. Rodzice dziecka powinni być informowani o problemie i, w miarę potrzeb, otrzymać wsparcie i pomoc ze strony specjalistów.

1.8. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie.

Osoba, której uczeń zaufał, informując o cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, aby swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem. Postępowanie interwencyjne wymaga od wyjaśniającego sprawę dyskrecji i poufnego postępowania. Niedopuszczalne jest stosowanie konfrontacji świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy ze względu na bezpieczeństwo i nienarażanie go na odwet ze strony agresora.

1.9. Sporządzanie dokumentacji z zajęcia.

Pedagog szkolny/psycholog szkolny jest zobowiązany do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu zdarzeń. Jeżeli rozmowa przebiegała w obecności wychowawcy, on również powinien podpisać notatkę po jej sporządzeniu. Zabezpieczone dowody cyberprzemocy należy również dołączyć do dokumentacji.

1.10. Współpraca szkoły z policją i sądem rodzinnym.

Jeżeli przypadek cyberprzemocy uda się rozwiązać w szkole przy użyciu dostępnych środków wychowawczych, nie ma konieczności powiadomienia policji czy sądu rodzinnego. Zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego konieczne jest gdy:

- a) rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania Dyrektor Szkoły pisemnie zawiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny,
- b) gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanego rezultatu, Dyrektor Szkoły wnioskuje pisemnie do sądu rodzinnego o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- c) przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa powinny zostać bezwzględnie zgłoszone na policję; zgłoszenia dokonuje Dyrektor Szkoły.

2. Procedura reagowania na zgłoszenie dotyczące niebezpiecznych kontaktów/groomingu w szkole.

2.1. Ujawnienie przypadku uwodzenia.

Informacja o niebezpiecznych kontaktach podejmowanych przez ucznia/uczennicę może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga/psychologa z różnych źródeł. Zdarzenie może być zgłoszone przez osobę nawiązującą niebezpieczny kontakt, jej rodziców, świadków lub innych nauczycieli.

2.2. Postępowanie w sytuacji ujawnienia przypadku uwodzenia:

- 1) Rozmowa z uczniem - zebranie informacji na temat sytuacji uwodzenia, jego formy, miejsca wystąpienia, czasu trwania, sprawcy i ofiary.
- 2) Ustalenie okoliczności zdarzenia:
  - a) poinformowanie o fakcie przemocy wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora,
  - b) zabezpieczenie dostępnych dowodów i zebranie informacji na temat zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, jego formy, częstotliwości i miejsca wystąpienia (niezależnie od okoliczności zdarzenia i znalezionych dowodów, osoby te powinny być poinformowane o tym, co miało miejsce),
  - c) ustalenie okoliczności zdarzenia: identyfikacja sprawcy i ofiary zdarzenia.
- 3) Powiadomienie rodziców ucznia/uczennicy o zdarzeniu i zapoznanie, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym; podjęcie współpracy z rodzicami w celu udzielenia wsparcia dziecku.
- 4) Zapewnienie na terenie szkoły wsparcia psychologicznego krzywdzonemu dziecku bądź polecenie specjalistycznej placówki.
- 5) Konsultacja z organami ścigania i ewentualnie zawiadomienie dotyczące popełnienia przestępstwa.
- 6) Monitorowanie sytuacji (kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest potrzebne udzielenie dalszego wsparcia).

2.3. Dokumentacja zgłoszenia (opis sytuacji – okoliczności, dowody, osoby biorące udział w zdarzeniu, podjęte działania; ustalenia z poszczególnymi uczniami).

3. Procedura reagowania na zgłoszenie dotyczące nadużywania internetu.

3.1. Ujawnienie przypadku nadużywania internetu.

Informacja o nadmiernym korzystaniu z sieci lub komputera może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł: może być zgłoszona przez ucznia, rodziców lub innych nauczycieli.

3.2. Postępowanie w sytuacji ujawnienia przypadku nadużywania internetu:

- 1) Rozmowa z uczniem - wychowawca/pedagog/psycholog zobowiązany jest zebrać informacje na temat podejrzeń o nadużywaniu internetu, jego formy oraz częstotliwości.
- 2) Kontakt z rodzicami - nauczyciel/pedagog/psycholog ma obowiązek poinformować rodziców o obserwacjach dotyczących dziecka.
- 3) Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku na terenie szkoły bądź polecenie specjalistycznej placówki.
- 4) Podjęcie interwencji prawnej – tylko w przypadku, gdy rodzice dziecka odmawiają współpracy i nie kontaktują się ze szkołą, a uczeń nie zaprzestaje działań, które są dla niego krzywdzące i skutkują niewywiązywaniem się z obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, Dyrektor Szkoły zwraca się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu z nieletnimi.

5) Monitorowanie sytuacji (kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest np. potrzebne dalsze wsparcie; sprawdzanie, jak uczeń realizuje obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, czy bierze udział we wszystkich zajęciach).

3.3. Dokumentacja zgłoszenia (opis podjętych przez szkołę działań, np. kontakt z rodzicami, rozmowa z uczniem, zaproponowanie pomocy psychologicznej poza szkołą).

4. Procedura reagowania na zgłoszenie dotyczące szkodliwych treści w szkole.

4.1. Ujawnienie przypadku pojawienia się szkodliwych treści w szkole.

Informacja o kontakcie uczniów ze szkodliwymi treściami (np. pornograficznymi, promującymi nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, promującymi zachowania antyspołeczne lub autodestrukcyjne, psychomanipulacja) może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga/ psychologa z różnych źródeł: od samych uczniów, ich rodziców lub innych nauczycieli.

4.2. Postępowanie w sytuacji ujawnienia przypadku nadużywania zgłoszenia treści szkodliwych.

- 1) Poinformowanie o fakcie rozpowszechniania szkodliwych treści wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
- 2) Zabezpieczenie dowodów we współpracy z pracownikiem/nauczycielem zarządzającym dostępem do sieci w szkole: zebranie informacji na temat szkodliwych treści, miejsca ich wystąpienia oraz ewentualnych sprawców, wydrukowanie i zapisanie w formie zrzutów ekranu wszystkich dowodów rozpowszechniania niewskazanych obrazów w sieci, zachowanie SMS-ów; jeśli treści są nielegalne, nieodpowiednio zabezpieczone lub niezgodne z regulaminem danej strony – kontakt z administratorem strony.
- 3) Ustalenie okoliczności zdarzenia: identyfikacja sprawcy zdarzenia (osoby, która rozpowszechniała szkodliwe treści), ustalenie, kim są świadkowie zdarzenia.
- 4) Powiadomienie rodziców uczniów o wydarzeniu i zapoznanie, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym; poinformowanie rodziców o działaniach podjętych przez szkołę wobec ucznia i podjęcie współpracy z nimi w celu rozwiązania problemu.
- 5) Rozmowa z uczestnikami zdarzenia – nauczyciel/pedagog/psycholog przeprowadza z uczniami rozmowę na temat przesyłanych treści (jakie emocje budzi prezentowany materiał, do jakich działań ich zachęca i jak wpływa na wyobrażenia na temat otaczającego świata), omawia konsekwencje zdarzenia dla osób mających kontakt ze szkodliwymi treściami – w tym także konsekwencje wynikające ze złamania Statutu Szkoły; jeżeli szkodliwe treści rozpowszechnia grupa uczniów, działania interwencyjne rozpoczynamy od lidera grupy.
- 6) W przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania pornografii z udziałem małoletniego (art. 202 § 3 kk) lub treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kk.) Szkoła podejmuje interwencję prawną.

4.3. Dokumentacja zgłoszenia (opis sytuacji, tj. okoliczności, dowody, osoby biorące udział w zdarzeniu, opis podjętych przez szkołę działań, np. kontakt z rodzicami, rozmowa z uczniem/uczniemi, objęcie wsparciem psychologiczno – pedagogicznym, propozycja pomocy psychologicznej poza szkołą).